

Судова товарознавча експертиза в умовах воєнного стану

Юлія Панкєєва

старша судова експертка, відділ судової експертизи № 3 (м. Нікополь) лабораторії судової експертизи (м. Кривий Ріг), Дніпропетровський НДЕКЦ МВС України, м. Нікополь, Україна, e-mail: ylia_pankeeva@ukr.net

Розглянуто питання щодо проведення судової товарознавчої експертизи в умовах воєнного стану та труднощі, які виникають під час визначення ринкової вартості викраденого майна.

Ключові слова: *судова товарознавча експертиза; висновок експерта; викрадене майно; об'єкти дослідження; ідентифікація.*

Forensic Commodity Examination under Martial Law

Yulia Pankeeva

The paper outlines the conduct of forensic commodity examination under martial law and difficulties in determining the market value of stolen property.

Keywords: *forensic commodity examination; expert conclusion; stolen property; research objects; identification.*

В умовах проведеної в Україні правової реформи ускладнюються завдання не тільки з розкриття скоєних злочинів, а й доведення вини конкретних осіб як на стадії попереднього розслідування, так і на стадії судового розгляду кримінальних справ. У кримінальному судочинстві проблема призначення й проведення експертиз посідає особливе місце. Вона була і до теперішнього часу залишається доволі актуальною. Судові товарознавчі експертизи проводять за багатьма кримінальним провадженнями для визначення ринкової вартості майна. Унаслідок збройної агресії російської федерації з 24 лютого 2022 року збільшилась кількість призначених судових товарознавчих експертиз щодо визначення ринкової вартості майна. В умовах воєнного стану виникають труднощі проведення судової товарознавчої експертизи, адже за вимушеної евакуації документи на майно, яке було викрадене, люди не завжди забирають. Коли вони повертаються до домівок і виявляють викрадене майно, не завжди можуть згадати його вартість. Під час визначення ринкової вартості майна, викраденого з деокупованих територій, для проведення судової

товарознавчої експертизи перед слідчим та експертом постають такі проблеми: потерпілі не пам'ятають точну торгову марку, модель, не збереглися документи на майно, відсутнє його зображення, що унеможливорює повну та точну ідентифікацію. Відсутність інформації щодо дати придбання, дати вводу в експлуатацію унеможливорює визначення ступеня зносу об'єктів дослідження [1].

Для визначення ринкової вартості майна під час проведення судової товарознавчої експертизи необхідна така інформація: торгова марка викраденого майна, модель виробу, товарні та технічні характеристики, загальний вигляд. У разі відсутності таких даних виникає проблема ідентифікації майна.

Ідентифікація об'єкта оцінювання та пов'язаних з ним прав — це визначення відповідності об'єкта оцінювання наявним вихідним даним та інформація про нього [2]. У разі неможливості ідентифікувати майно неможливо визначити його ринкову вартість.

Отримати інформацію про об'єкт оцінювання можна з документів, зокрема товарних чеків, гарантійних талонів, договорів

тощо. Найчастіше потерпілі на деокупованих територіях не можуть надати вказані документи та точну характеристику викраденого майна: країну виробника, марку, модель, дату придбання та дату введення в експлуатацію, стан (нове, вживане), ступінь зносу об'єкта тощо. Для визначення ринкової вартості викраденого майна експерту дуже важлива така інформація.

Також на ринкову вартість майна впливає інформація щодо комплектації (наявної або відсутньої) на момент учинення злочину чи правопорушення. Важливим етапом дослідження є пошук інформації щодо стандартної базової комплектації виробу, та, відповідно, визначення її вартості.

Сутність судової товарознавчої експертизи полягає в тому, щоб за допомогою спеціальних товарознавчих досліджень першочергово ідентифікувати об'єкти дослідження, вивчити їхні споживні властивості, визначити фактичний стан їхньої якості та на підставі цього обґрунтувати вартість об'єктів, а результати експертизи оформити висновком експерта. Якщо інформація про об'єкти дослідження неповна або взагалі

відсутня, це унеможливило проведення товарознавчої експертизи.

Судова товарознавча експертиза — це проведення спеціального дослідження, що потребує глибоких знань у тій чи тій галузі. Для проведення вказаного дослідження експерту й необхідно мати інформацію щодо викраденого майна для надання позитивного висновку.

Отже, під час військового стану особливо важливим є наявність максимально точної та повної інформації щодо викраденого майна для надання висновку судової товарознавчої експертизи.

Перелік джерел посилання

1. Желавська О. О. Розрахунок втрати якості непродовольчих товарів у зв'язку з їх зносом та наявністю дефектів : метод. рек. Київ, 2011. 34 с.
2. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» : затв. пост. КМУ від 10.09.2013 р. № 1440 (зі змін. та допов.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF> (дата звернення: 20.08.2024).